

Instabiel Pakistan reden tot grote zorg

Eind februari brachten Nienke Vermeulen en Friederycke Haijer een bezoek aan Pakistan. Zij bezochten de National Commission for Justice and Peace Pakistan (NCJP) en verschillende (nationale en internationale) mensenrechtenorganisaties in Lahore, Islamabad, Hyderabad en Karachi.

Tijdens een vierdaagse workshop die was georganiseerd door NCJP in Lahore en waarbij vertegenwoordigers van dertig verschillende mensenrechtenorganisaties uit heel Pakistan aanwezig waren, gaven Friederycke en Nienke een training over de VN Mensenrechtenraad. In Kotri, in de zuidelijke provincie Sindh, bezochten zij verschillende kampen waar voormalig slaven in armoede wonen. Deze voormalig slaven zijn kastelozen wiens rechten niet worden erkend.

De huidige ontwikkelingen in Pakistan zijn zeer zorgwekkend. In algemene zin voor de stabiliteit in het land en de regio, en voor vrouwen en minderheden in het bijzonder. Ook tijdens het bezoek van Friederycke en Nienke is de politieke situatie al zeer instabiel. Een aantal van de organisaties die deelnemen aan de vierdaagse workshop in Lahore proberen in die periode nog steeds hun werk in de Noordwestelijke Grensprovincie (North West Frontier Province/NWFP) voort te zetten. Zij ondervinden al geruime tijd moeilijkheden bij hun werk. Veel werknemers zijn ontvoerd, vrouwenrechtenorganisaties ontvingen dreigbrieven en veel kantoren zijn daarom noodgedwongen gesloten.

De NWFP waar het Pakistaanse leger begin mei een militair offensief tegen de Taliban begint in de Swat-vallei, is al lange tijd een geïsoleerde plek binnen de Pakistaanse samenleving. De mensen die er wonen en hebben gewoond, leefden ook vóór de opkomst van de Taliban in armoede en hebben geen toegang tot economische, juridische en sociale rechten.

Inmiddels zijn er volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 2,9 miljoen vluchtelingen in Pakistan. De meeste mensen die vluchten uit de Swat-vallei, vinden onderdak bij familie, vrienden of gastgezinnen. De mensen die terechtkomen in de vluchtelingenkampen krijgen daar vaak te maken met andere problemen, zoals een tekort aan basisvoorzieningen. Van een aantal partnerorganisaties die in de kampen werken, hoort Justitia et Pax verhalen over het gebrek aan bescherming van de getraumatiseerde vluchtelingen, met name van vrouwen die geen enkele privacy worden gegund. Justitia et Pax wil benadrukken dat juist ook in tijden van humanitaire crisis, mensen op een waardige manier moeten worden behandeld.

De Pakistaanse overheid staat voor zeer moeilijke situaties en kent vele problemen. De regering die een jaar geleden is gevormd, heeft al voorzichtig laten zien dat het verandering en verbetering van de naleving van mensenrechten nastreeft. Maar ondertussen worden mensenrechtenactivisten nog steeds bedreigd en belemmerd in hun werk, worden vrouwenrechten op grote schaal geschonden, zijn er grote problemen met oprukkende extremisten en leeft een groot deel van de Pakistaanse bevolking ver onder de armoedegrens.

Het militaire ingrijpen van het Pakistaanse leger is niet een verstrekkende oplossing voor de problemen in Pakistan. Naast de humanitaire hulpverlening moet gezocht worden naar lange termijn oplossingen voor de structurele mensenrechtenproblemen in de regio, zowel civiel en politiek als sociaal, economisch en cultureel. Hierbij is kwalitatief goed onderwijs essentieel. Justitia et Pax zal zich blijven inzetten voor naleving van mensenrechten in Pakistan.

Colofon

Deze nieuwsbrief die 4x per jaar verschijnt is een uitgave van **Justitia et Pax Nederland**
 Postbus 16334, 2500 BH Den Haag
 Telefoon: 070 31 36 800
info@justitiaetpax.nl - www.justitiaetpax.nl
Redactie: Justitia et Pax Nederland
Foto's: Justitia et Pax
Tekst: Justitia et Pax
Vormgeving: IDlab, Puur Rood
Druk: De Lekstroom

Solidariteit in crisistijd

Symposium op 3 september

De wereldwijde financiële crisis is een krachtige waarschuwing over de destructieve krachten van ongecontroleerde economische groei en van ontwikkelingsmodellen die geen rekening houden met vraagstukken van ongelijkheid en van sociale gerechtigheid. Het is ondermeer de taak van Justitia et Pax om de tekens van de tijd te verstaan. En om deze te beoordelen in het licht van de kernwaarden uit de katholieke sociale leer.

Het is haar taak om de ogen van de samenleving te openen voor situaties van onrecht en ook om voorstellen te doen over de inzet van

de Kerk om de rechten te verdedigen van de mensen die slachtoffer worden van dat onrecht. In juni verscheen de nieuwe sociale encycliciek van paus Benedictus. Bij gelegenheid daarvan organiseert Justitia et Pax op donderdagmiddag 3 september in Den Haag een symposium met de titel 'Solidariteit in crisistijd'. Een van de gast sprekers is bisschop Gerard de Korte. Aan het einde van het symposium nemen wij afscheid van voorzitter Fons Plasschaert en vice-voorzitter Maria ter Steeg-van Wayenburg, en we hopen u kennis te laten maken met onze nieuwe voorzitter.

Belangstellenden kunnen zich al aanmelden bij het secretariaat of via info@justitiaetpax.nl.

Onderwerp: Symposium Solidariteit in Crisistijd

Datum: Donderdagmiddag 3 september

Plaats: Den Haag

Informatie over programma, tijd en locatie wordt aangekondigd op www.justitiaetpax.nl.

Pleidooi Justitia et Pax

voor het Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens

Justitia et Pax dringt bij de Tweede Kamer en het ministerie van Binnenlandse Zaken aan tot het snel oprichten van het Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens (NIRM). Dit gebeurt via het Breed Mensenrechten Overleg Nederland (BMO-NL), waarvan Justitia et Pax voorzitter is. Voorwaarde is dat het instituut voldoende vrijheid, onafhankelijkheid en financiële middelen krijgt.

Al in 1993 heeft een grote groep landen, waaronder Nederland, in VN-verband afgesproken dat in ieder land een instituut moet komen dat mensenrechten bevordert en bewaakt. Het NIRM zou burgers en overheid moeten informeren over mensenrechten en overheidsbeleid en wetgeving toetsen aan de internationale mensenrechtenstandaarden. Zestien jaar na dato is het instituut echter nog altijd niet van de grond gekomen.

Onvruchtbaar populisme

In de afgelopen weken nam ik deel aan enkele vergaderingen van bisschoppen en van Justitia et Pax-commissies in Europa, en vanzelfsprekend kwam daar het succes van rechts-populistische partijen bij de Europese verkiezingen aan de orde. Niet alleen in Nederland, maar ook onder meer in het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Hongarije en Roemenië was er winst voor extreem-rechtse, populistische en ultra-nationalistische partijen. Die ontwikkeling verdient een goede analyse.

Er zit een diep gevoel van onbehagen in onze samenlevingen. Angst en bezorgdheid voor het eigen bestaan spelen in deze tijd van financiële en economische crisis een rol, evenals anti-Europese gevoelens, islamofobie, zigeunerhaat en gebrek aan vertrouwen in politiek en economisch leiderschap. "Angst kiest voor behoud", zegt een Duitse commentator. Maar wat doen we ermee? Zal 't wel loslopen? Ik ben bang van niet. We moeten proberen het tij te keren. Als ik naar mijn collega's luister en naar de bisschoppen die 'sociale zaken' in hun portefeuille hebben, krijg ik geen helder antwoord. Met gebed en het benadrukken van traditionele waarden, zoals familiewaarden, zullen we het niet redden, hoe belangrijk ook.

Ivry is een van de Parijse voorsteden waar de sociale spanningen regelmatig hoog oplopen. De Franse bisschop van Ivry laat zich onder de mensen zien, de moedeloze zwarte Afrikanen, de bange Franse burgers, en gaat met hen in gesprek. Kerken zouden weer het goede in de mens naar boven moeten halen: begrip, geduld, verdraagzaamheid, zorg voor elkaar. De mens als beeldrager van God. "Die sluit je niet uit, die heb je lief", zei minister Rouvoet onlangs in zijn Groen van Prinstererlezing. Over de rol van de overheid zei hij: "De overheid is er om de vrede tussen bevolkingsgroepen te waarborgen, en doet dat niet door wezenlijke verschillen op te heffen of te ontkennen, maar door minderheden een belang te geven bij een rechtsstaat die hun *zie vervolg pagina 2* ▶

vervolg van pagina 1 ▼

vrijheden beschermt. De loyaliteit aan de rechtsstaat (en de 'res publica') zal toenemen wanneer die hen daadwerkelijk in hun eigenheid beschermt, en afnemen wanneer die hen niet wezenlijk respecteert in hun diepste overtuigingen. Het hoort mijns inziens dus bij geloofwaardige en principiële politiek dat een christelijke partij de vrijheden waarvan christenen volop gebruikmaken met evenveel kracht en overtuiging verdedigt voor andersgelovigen, of het nu gaat om het stichten van scholen, het bouwen van godshuizen of om het aanstellen van geestelijke verzorgers in het leger. Zeker als het om dit soort principiële kwesties gaat, hoort christelijke politiek wars te zijn van populisme en opportunisme."

Hoe gaan we dat doen? Kerken zijn geen politieke partijen. Maar wat kerken en kerkleiders zouden kunnen en moeten doen is helpen bij het begrijpen van wat bijdraagt aan werkelijke vrede tussen mensen en aan rechtvaardige verhoudingen. Ze zouden redelijke en voor iedereen begrijpelijke standpunten moeten innemen. Ik denk weer aan wat het Tweede Vaticaans Concilie zo goed heeft verwoord in de pastorale constitutie Gaudium et Spes over de Kerk in de wereld van vandaag: "Vreugde en hoop, verdriet en angst van de mensen van vandaag, vooral van de armen en van hen die, hoe ook, te lijden hebben, zijn evenzeer de vreugde en de hoop, het verdriet en de angst van de leerlingen van Christus: er is werkelijk niets bij mensen te vinden dat geen weerklink vindt in hun hart."

Het is mijn overtuiging dat een christen hier en nu niet kan blijven hangen in de achterhoedegevechten waarin de mensheid zich dreigt te verliezen. In de strijd om de stem hoorbaar te maken van hen die zijn gekwetst, vergeten, stemloos gemaakt, in de strijd om de waardigheid en de bevrijding van iedere mens, hoort een christen thuis in de voorhoede. Ook in Nederland.

Victor Scheffers

Justitia et Pax Europa De schrijnende gevolgen van mensenhandel

De Europese Justitia et Pax-commissies kozen het thema mensenhandel als gezamenlijk thema voor dit jaar. Verschillende commissies houden zich met dit onderwerp bezig. Sommige richten zich op problemen in het land van oorsprong (bijvoorbeeld Oekraïne en Albanië), andere op de landen waar slachtoffers van mensenhandel terecht komen (Italië, Nederland).

Van 12 tot 22 mei organiseerde Justitia et Pax Oekraïne een exposure programma voor collega's van Europese Justitia et Pax-commissies, Caritasinstellingen en migrantenorganisaties. Het exposure-onderdeel van dit bezoek was het vierdaagse verblijf bij Oekraïense families die op een of andere manier direct te maken hebben gehad met mensenhandel. Namens Justitia et Pax Nederland verbleef Maria Lourijsen bij een gezin bestaande uit een moeder wier twee dochters door mensenhandelaren gedwongen

waren om in Italië als prostituee te werken, en twee kleinkinderen. Beide dochters zijn in Italië om het leven gekomen. De achtergebleven kleinkinderen worden nu door hun grootmoeder opgevoed. Dit onder omstandigheden van enorme armoede, gebrek aan infrastructuur, verscheurde familieverbanden en moeilijke leefomstandigheden.

Maria Lourijsen ervaarde de reis als zeer indrukwekkend. Haar ervaringen zal ze gebruiken voor het werk van Justitia et Pax Nederland.

Religie en mensenrechten Publicatie Faith in Human Rights

De Engelstalige publicatie 'Faith in human rights' is verschenen naar aanleiding van de gelijknamige inter-religieuze conferentie in december 2008 in het Vredespaleis in Den Haag. 'Faith in human rights' bevat onder meer de uitgeschreven lezingen van de tien religieuze leiders die

aan de conferentie deelnamen. Ze verwoorden hun visie op de relatie tussen religie en mensenrechten. Met ondermeer de bijdragen van Samuel Kobia (algemeen secretaris Wereldraad van Kerken), Mona Polacca (oudste Havasupai, Hopi en Tewa), Zhi-Wang Lee (voorzitter Taoïstische Missie Singapore) en Gerard de Korte (bisschop Groningen).

Te bestellen bij het secretariaat. Prijs € 9,50 incl. verzendkosten

Nieuws uit Genève: Discriminatie Dalitvrouwen eindelijk erkend door Verenigde Naties

Na een jarenlang proces is de discriminatie van Dalitvrouwen nu officieel door de VN erkend. Op 3 juni 2009 presenteerde de Speciale Rapporteur inzake geweld tegen vrouwen, mevrouw Yakin Ertürk, haar rapport aan de VN-Mensenrechtenraad. In het rapport komen de dertig zaken aan de orde van geweld tegen Dalitvrouwen die Justitia et Pax in 2007 bij de VN indiende. Aan het rapport ging een lang en intensief proces van communicatie tussen de partners in India en de Hoge Commissaris van de Mensenrechten van de VN vooraf. Al jarenlang werkt Justitia et Pax aan de uitbanning van geweld tegen Dalitvrouwen en de straffeloosheid die daar bijna altijd op volgt.

In 2007 diende Justitia et Pax, in nauwe samenwerking met partners in India, Cordaid en het International Dalit Solidarity Network, bij de VN dertig zorgvuldig gedocumenteerde zaken in van Dalitvrouwen. Het ging om vrouwen die slachtoffer zijn van discriminatie en geweld, en de straffeloosheid die daar uit voortvloeit. De zaken van deze vrouwen gaan onder meer over mishandeling, (groeps)verkrachtingen, gedwongen prostitutie en vele andere vormen van ernstig geweld. Speciaal Rapporteur Yakin Ertürk benadrukt in haar rapport haar zorgen over de situatie van Dalitvrouwen in India en concludeert: "According to the information received, Dalit women and men suffer descent based discrimination in various aspects of their lives and are also victims of violence and untouchability practices arising out

of the caste system. Despite the formal abolition of "untouchability" by article 17 of the Indian Constitution, de facto discrimination and segregation of Dalits persists, in particular in rural areas and with regard to access to places of worship, housing, hospitals, education, water sources, markets and other public places. Dalit women are confronted with discrimination, exclusion and violence to a larger extent than men. Land and property issues in particular, tend to cause or be at the root of conflicts over which Dalit women have faced eviction, harassment, physical abuse and assault. Dalit women are often denied access to or are evicted from their land by dominant castes, especially if it borders land belonging to such castes. They are thus forced to live in the outskirts of villages, often on barren land. Reportedly, on many occasions, cases of violence against Dalit women are not registered, and adequate procedures are not taken by the police."

Tijdens de plenaire sessie die volgt op de presentatie van dit rapport uitte zowel Slovenië als Denemarken specifiek hun zorgen over de discriminatie van Dalitvrouwen. Ze vragen de Speciaal Rapporteur verder onderzoek te doen naar straffeloosheid en access to justice. Justitia et Pax had direct voorafgaand aan de sessie de discriminatie van Dalitvrouwen en suggesties voor vragen aan de Speciaal Rapporteur aan onder andere Slovenië en Denemarken voorgelegd. Verschillende partners uit India lieten Justitia et

Pax weten bijzonder blij te zijn met het noemen van de discriminatie van Dalitvrouwen in een officieel aangenomen VN-rapport, en dat de kwestie in de Mensenrechtenraad besproken is en op de agenda blijft. Waar Justitia et Pax jaren geleden op heeft ingezet is gebeurd: de VN erkent de meervoudige discriminatie van Dalitvrouwen. Hiermee kan Justitia et Pax samen met haar partners verder werken aan de uitbanning van discriminatie van Dalits in heel Zuid-Azië.

Publicatie Jaarverslag 2008

In het jaarverslag 2008 geeft Justitia et Pax een uitgebreid overzicht van haar werkzaamheden en behaalde resultaten. Ook is een verkorte versie beschikbaar, evenals een historisch overzicht van 40 jaar Justitia et Pax (eerder al gepubliceerd in de Nieuwsbrieven in 2008). Te bestellen bij het secretariaat of downloaden via www.justitiaetpax.nl.

